

מי גרם לו? מה תהייה תוצאותיו?

תסע הצלב

מי הפעיל את הנפץ שפוצץ את הפצצה הזאת? מילחמת-לבנון — המילחמה השישית בתולדות ישראל — החלה בהשתלטות של פרטיה היו גלויים לעין. רק תעלומה אחת בחייה בה: מי נתן את ההוראה? מי החליט לרצוח את השגריר הישראלי בלונדון?

כל העולם ידע באותה שעה כי השלישיה הקובעת בישראל — אריאל שרון, מנחם בגין ורפאל איתן, לפי סדר זה — יושבת מזה חודשים בטאנק, וממתינה רק לתירוץ מתאים כדי לשעוט קדימה, אל תוך המיני-מדינה הפלסטינית בדרום-לבנון. מי שהחליט להתנקש בחיי השגריר בלונדון? דון — הוא שהחליט לספק לשלישיה את התריץ המבוקש.

מכל הפעם הפעם שבוצעו אי-פעם כלפי העם הפלסטיני, זהו הפעם החמור ביותר. כי התוצאה היתה בטוחה מראש. רצח הנסיך האוסטרי בעיר סראיבו ב-1914 גרם למילחמת-העולם הראשונה. רצח הדיפלומט הגרמני פון ראט בפאריס סיפק לגאזים את התירוץ לעריכת-ליל-הבדולח. האיש אשר ירה בראשו של השגריר הישראלי בלונדון כיוון את גישקו אל ראשיהם של מאות אלפי פלסטינים.

כל ההשתלטות שלאחר-מכן היתה ידועה מראש, כמו סצינות במחזה ישן: מי שנתן את ההוראה להתנקשות בלונדון, הזמין מראש הפצצה הישראלית מוחצת בלבנון. מי שנתן את ההוראה להפציץ בלבנון, תוך הריגת מאות גברים, נשים וילדים, הזמין מראש הפגזה מאסיבית של הגליד העליון. מי שנתן את ההוראה להנחית מאות פגזים על ישובי הגליל, הזמין את הפלישה של צה"ל ללבנון, שהוכנה מזה זמן רב.

זה היה טיבוב נוסף במעגל-הקסמים השטני, החולש על גורלות שני העמים מזה שנים רבות. אך מעולם לא הופגן שיתוף-הפעולה המושלם שבין הקיצוניים בשני המחנות בצורה כה חותכת. היה זה כאילו נדברו מחר-הרי-המידחמה שמשני עברי המיתרם מראש, כדי להביא על העם הפלסטיני מרגריה נוספת וכדי להטיל את המרחב אל תוך מערבנות של דם ואש, הרג והרס.

א יכיר להיות ספק בכך שמי שנתן את ההוראה להרוג את השגריר הישראלי בלונדון התכוון לתור צאה זו בדיוק. כי שום תוצאה אחרת לא היתה כלל אפשרית.

אם כן, מי נתן אותה? ברור לחלוטין כי ההוראה לא ניתנה על-ידי הנהגת אש"ף. המתנקשים לא היו שייכים לפת"ח, או לכל איר-גון אחר הסר למרותה של הנהגת אש"ף. אין גורם בעולם שהיה מעוניין פחות בהתלקחות זו מאשר צמרת אש"ף. יאסר ערפאת הסכים בקיץ שעבר בהתלהבות להפסקת-האש עם ישראל, שהושגה על-ידי האמריקאים. הוא עשה מאמץ כביר של לחץ ושיכנוע כדי להכריח את האירגונים המגוונים, המאוגדים באש"ף, לש"מור על הפסקת-האש זו. ואכן, חרף הודעותיה של ממשלת ישראל, שמרו הפלסטינים על הפסקת-האש במידה מפ-תועה. אם לוקחים בחשבון את חוסר-המשמעת של איר-גוני-הרסיס הקיצוניים, מלבד תקריות קלות-ערך, שגם אריאל שרון ויצחק שמיר לא הצליחו לגפח אותן, שמרו האירגונים של אש"ף על הפסקת-האש, לבל לתת תי-רוץ לפלישה ישראלית.

גם ברגע האחרון ממש, כאשר מטוסי חיל-האוויר הגו בשמי לבנון וזרעו הרג והרס, היתה תגובתם של הפלס-טינים מורה. לדבריהם, הם המסירו מאות פגזים ופצצות על 22 יעדים ישראליים — אך באורח-פלא לא נגרם כמעט שום הרס. עיתונאים, ששמעו ברדיו את הידיעות על מוראות ההפגזה, מצאו בקושי סימנים לכך בקריית-שמונה ובנהריה — שני יעדים גדולים ופגיעים מאוד. צנחן אחד נהרג — הקורבן היחידי. נראה כאילו ביקשו אנשי אש"ף גם בשעה מאוחרת זו שלא לגרום להרג ולהרס אשר יספקו לישראל עילה בולטת לפלישה. אך די היה גם בכך.

הטלויזיה הישראלית הראתה את התורים בקירות, וצילמה את התושבים שדרשו, להרחיק את המחבלים. זה הספיק כדי ליצור תדמית של קונסנזוס לאומי. הממ-שלה, "נענתה" לדרישת ישובי-הצפון, ויצאה להתקפה. שנקראה, "שלום הגליל". ההחליט כולו הזכיר מעורבות עד מעל לראש בכל דויד בן-צוריון כדי לצאת למילחמת-סיני, אשר הוכן במשך חודשים מראש, תוך שיתוף-פעולה הדוק עם צר-

פת ובריטניה. או נשלח צה"ל, לבער את קיני המרצ"חיס", כדי למנוע — כביכול — התקפות-פידאיון בדרום. עתה נשלח צה"ל, להרחיק את המחבלים" בעיקבות הפגזה, שהוזמנה מראש.

ה פסקת-האש נכפתה בקיץ שעבר על כל אירגוני אש"ף על-ידי יאסר ערפאת וחבריו. ראשי תנועת פת"ח, השולטים באש"ף.

אך הווי תמיד מי שמתחו ביקורת חריפה על החלטה זו. היא תוארה כבגידה בעניין הפלסטיני, ככניעה לתכ"תיב ישראלי ואמריקאי. בעוד שערפאת סבר כי ניתן להשיג את היעדים הפלסטיניים באמצעים דיפלומטיים, טענו מתנגדיו כי אין מנוס מן המאבק המזויין כמכשיר להשגת יעדים אלה.

מאחרי ויכוח זה התחבא מאבק על השלטון בעם הפלסטיני. מול ערפאת וחבריו, נציגי הקו המתון-יחסית, התייצבו כוחות שרצו להפילם, כדי להשליט באירגון אנשים אחרים וכוחות אחרים. מאחורי כל המגמות האלה עומדת סוריה, החולשת לא רק על הארגון הפלסטיני המזוהה עימה רשמית — אוליגארכיה — אלא גם על כמה קבוצות-רסיס רצחניות.

ההתנקשות בלונדון בוצעה על-ידי אחת מאלה — האירגון של אבו-נידאל. איש זה היה בעבר סוכן עיראקי, אך עבר בשנים

הדבר לא הפריע לממשלת-ישראל להשתמש בהתנק-שות זו ככתירוץ לפתיחת המילחמה באש"ף. באופן מרור, הזכיר מנחם בגין עצמו בשעתו את אבו-נידאל כאויב של אש"ף. כאשר נטען כי ישראל הרגה את נציג אש"ף בבריסל, הכריז בגין שהאיש נהרג על-ידי אבו-נידאל, הפועל נגד אש"ף.

אנשים בכירים באש"ף הודיעו לא פעם, בראיונות לעיתונות העולם, שהם מאמינים כי אבו-נידאל מופעל על-ידי המוסד הישראלי, שהסתגן לצמרתו. הם טענו כי פעולות אבו-נידאל נגד מוסדות יהודיים, כמו בית-הכנסת בווינה ובית-היתומים באנטוורפן, משרתות במישרין את התעמולה הישראלית נגד אש"ף, ושזאת היתה מטרתו האמיתית.

אין שמץ של ספק בכך שאבו-נידאל מופעל על-ידי סוריה, וכי יש גם לסובייטים חלק בניהול אירגון זה. אבו-נידאל לא יכול היה להחליט על ההתנקשות בלונ-דון, פעולה בעלת השלכות מרחיקות-לכת וצפויות-מראש, המשנות את פני המרחב כולו, מבלי שהיוזמה לכך תבוא מצד סוריה.

האצבע שלחצה על ההרק בלונדון הופענה בדמשק. משעה בסוריה החליט להפעיל את הנפץ, שפוצץ את הפצצה בלונדון. מיהו זה ידע כי פצצה יש-ראלית זו נועדה לנפץ את התשתית הלאומית העצמאית של העם הפלסטיני.

וכרח להיות קשר בין המעשה והתוצאה. מהו? המישטר הקיים בסוריה פועל מזה זמן-רב לחיסול אש"ף בגלגולו הנוכחי, כאירגון הנש-לט על-ידי קבוצת-המייסדים של פת"ח, כהני הגת ערפאת.

יש לו כמה סיבות לכך. בין השאר: סוריה מאמינה כי בסופו של דבר תקום מדינה פלסטינית בגדה וברצועה. אין היא רוצה שזו תהיה מדינה עצמאית באמת, אלא שההיה מדינת-חסות סורית, במסגרת של סוריה-רבתי אשר תכלול את פלסטין, ירדן, לבנון, ואולי גם את עיראק.

אין סוריה מעוניינת בהנהגה פלסטינית עצמאית, המסוגלת לתמרן בין המדינות הערביות ובין הגושים העולמיים. סוריה רוצה שההנהגה הפלסטינית תהיה מכ-שיר בידי המדינות הסוריות. על כן היא מעוניינת שיקום אש"ף חדש, שבו ישלטו סוכנים סוריים.

נכוחותו המאסיבית של אש"ף, על כוחותיו המזויי-נים, בלבנון, מפריעה לשליטה הסורית במדינה זו. כך נוצרה מפת אינטרסים פאראדוכסלית: לאריאל שרון ולחאפז אל-אסד יש עניין משו-תף במינור אש"ף העצמאי בלבנון.

שרון אמר לא-פעם כי הוא רוצה לכבוש את דרום-לבנון, כדי לגרש את אש"ף (ואולי גם את מאות אלפי הפליטים הפלסטיניים הנמצאים בלבנון מאז 1948) אל תוך סוריה. לפי התיאוריה של שרון, סוריה תצטרך להע-ביר אותם לירדן, וכך תהיה ירדן למדינה פלסטינית.

ואילו אסד שמח לקראת התפתחות אשר תסגיר בידיו את כל היסודות הפוליטיים של העם הפלסטיני, ותהפוך אותם בני-ערובה לשאיפותיו. כך יהיה, סוף-סוף, לפטר רון היחידי של העניין הפלסטיני בעולם הערבי, דבר שיחזק את מעמדו ואת תביעתו למנהיגות הכל-ערבית.

שיתוף-פעולה סוריה-ישראלי אינו דבר חדש. למרות השיגאה המילולית הרבה בין שתי המדינות, הפלישה הסורית ללבנון, בסתו 1976, התאפשרה רק אחרי שממ-שלת יצחק רבין נתנה את הסכמתה המפורשת לכך, בקנוניה שאורגנה על-ידי הנרי קיסינג'ר. או האמין רבין כי סוריה תצליח להטיל את שילטונה על אש"ף, וכי הדבר יפטור את ישראל מן הצורך לפתור את הבעיה הפלסטינית.

השבוט מתכצעת קנוניה דומה, בצורה הפור-כה: סוריה היא המקווה כי צה"ל יסגר ביריה את אש"ף.

נערה בורחת עם אחיה מפני ההפצצות.

האחרונות לשרות הסורים, והוא פועל עתה בחסותם. מסתו נמצא בדמשק, ומשם הוא מנהל תעמולת-זוועה נגד יאסר ערפאת, אותו הוא מגדיר רשמית בפירסומיו כי "בוגד".

אבו-נידאל אינו-שייך לאש"ף, הכריז מילחמה על אירגון זה. ראשיו ונציגיו, הוא רצח שורה שלמה של נציגי-אש"ף בעולם, וביניהם את סעיד המאמי, נציג אש"ף בלונדון, שפתח במגעים עימי ב-1974. בירי המתנקשים בחיי השגריר הישראלי נמצאה רשימה של מזעמדים-להירצח, שכללה גם את הנציג הנוכחי של אש"ף בלונדון. על כך פירסמה מישטר-לונדון הודעה רשמית, שבעיקבותיה הודיעה מרגרפ תאצ'ר כי המת-נקשים בחיי השגריר לא היו אנשי אש"ף.

ה התנקשות בשגריר הישראלי בלונדון בוצעה על-ידי אירגון טרוריסטי קטן, המופעל כל-כולו על-ידי סוכנים סוריים. אך אירגון זה כפוף גם, בעקיפין, לברית-המועצות. זה מעורר שאזה אחרת, שהיא כגדר תע-דומה מפתרית עוד יותר: מהו האינטרס הסובייטי בהתלקחות זו? שתי מעצמות-העל מעורבות עד מעל לראש בכל התפתחות חמורה במרחב ושתיהן מעורבות במילחמת-לבנון.